

Targu-Mures Deklarace

ze 7.října 2005

EASPD

Evropská asociace poskytovatelů služeb pro osoby se zdravotním postižením (dále jen EASPD) reprezentuje více než 7000 organizací s různě zaměřenými službami pro osoby se zdravotním postižením z celé Evropy (včetně přistupujících zemí Rumunska a Bulharska) a funguje jako společný hlas sektoru poskytování služeb v Evropě. EASPD se zasazuje o rovné příležitosti pro lidi s postižením realizováním vysoké kvality služeb a věří ve vzájemnou závislost a partnerství organizací uživatelů, poskytovatelů a institucí na všech úrovních za účelem posouvat přicházející výzvy kupředu.

EASPD...je angažovaná!!

V průběhu téměř 30 let se Evropská unie rozšířila ze šesti členských států s populací 185 miliónů na patnáct členských států s populací 375 miliónů obyvatel a dále v roce 2004 na 25 členských států s populací 455 miliónů obyvatel.

Další plánovaný rozvoj Evropské unie by měl přinést Rumunsko a Bulharsko a v pozdější fázi také Chorvatsko a Turecko. EASPD věří, že proces rozšiřování by neměl být patrný jen na úrovni ekonomického profitu (např. rozšiřováním jednotného evropského trhu). Nové členské státy s sebou také přináší širokou škálu rozdílných kultur, sociálních politik a politických struktur. EASPD je přesvědčena, že sociální nestátní neziskové organizace by měly hrát důležitou roli v procesu implementace lidských práv skrze systémy vysoce kvalitních služeb a zajištěním toho, že jak nové členské státy, tak i přistupující země jsou podporovány v naplňování sociálních kritérií tak, aby se v Evropské unii plně integrovaly. Poskytovatelé služeb jsou významnými subjekty v budování sociální koheze v Evropě.

Z těchto důvodů vytvořila EASPD Výkonný výbor pro rozšiřování a upravila svůj statut tak, aby byla otevřená pro organizace ze všech zemí v rámci Rady Evropy.

Sektor sociálních služeb v nových členských zemích a v přistupujících zemích se dá obecně považovat za méně strukturovaný a rozvinutý. EASPD se snaží sdílet svou síť a zkušenosti s poskytovateli služeb a jejich střešními organizacemi ve všech členských i přistupujících zemích.

EASPD pracuje tak, aby podpořila rozvoj místních aktivit poskytovatelů služeb a aby zvýšila kvalitu služeb osobám se zdravotním postižením. Konkrétně, EASPD vytvořila velmi praktickou iniciativu: twinning iniciativu (iniciativa spolupráce dvou organizací). Využíváním svých mezinárodních sítí poskytovatelů a střešních organizací nabízí EASPD místním poskytovatelům služeb v přistupujících zemích možnost spolupracovat s organizacemi z EU nebo naopak.

V roce 2005 podnikla EASPD zásadní kroky k posílení vazeb s poskytovateli ve všech zemích východní a jihovýchodní Evropy a účastnila se tří významných událostí.

První událostí byl Bělehrad v období 8.-10.září, organizovaná Handicap International South-East Europe, kde byl důraz kladen na rozvoj služeb a na angažovanost zainteresovaných subjektů.

V Budapešti proběhlo v období 15.-17. září setkání s názvem „Společný hlas“, kde jsme se snažili identifikovat společné silné stránky, slabé stránky a potřeby sektoru ve střední a východní Evropě.

Během naší konference v Targu-Mures, která proběhla 7.října v Rumunsku, byly místní autority, experti, poskytovatelé služeb, výzkumníci a další relevantní subjekty z „nové“ i „staré“ Evropy pozváni, aby se podíleli na semináři postaveném na bázi komunity a na

službách zaměřených na jedince. Bylo také zorganizováno skupinové zasedání, které sloužilo k výměně modelů dobré praxe pro rozvoj služeb a k propagování mezinárodní spolupráce mezi poskytovateli služeb.

Jako následující krok těchto rozvojových aktivit si EASPD přeje použít svou „Targu-Mures Výzvu k akci“ s pozorováními, zjištěními, doporučeními a specifickými návrhy pro budoucnost. „Targu-Mures Výzva k akci“ byla přijata všemi členy EASPD na zasedání Výboru dne 8. října 2005 v Targu-Mures, Rumunsko.

Analýza současné situace v zemích východní, střední a jihovýchodní Evropy na výše zmíněných třech akcích vyjasnila, že všechny členské země mají zkušenosti se souborem podobných problémů. EASPD se svou společnou expertízou v poskytování služeb rozhodli, klást důraz na své návrhy výhradně na služby a na podporu vztahující se k podpoře.

Aby se podařilo zvládnout všechny tyto problémy, je potřeba podniknout více aktivity na národní a Evropské úrovni:

1. Legislativa

Doporučení

Jasný a účinný legislativní rámec pro podporu:

- Rozvoje sektoru sociálních služeb ve všech zemích východní a jihovýchodní Evropy
- Rozvoje nestátních neziskových organizací a jejich aktivit jako poskytovatelů služeb

by měl být přijat národními orgány. Vlády by měly zajistit, že tento legislativní rámec je prosazován a je ve shodě s existující *legislativou EU, s Akčním plánem Rady Evropy pro zdravotně postižené občany a s blízkými se právně závaznými instrumenty OSN, které slouží k propagaci a ochraně práv a důstojnosti osob s postižením.*

Zvláštní pozornost by měla být věnována rozvoji právního rámce k ochraně a podpoře rovných příležitostí pro děti s postižením, občany s těžkým a hlubokým postižením, pro příslušníky romského etnika s postižením a pro seniory.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Evropská unie by měla přezkoumat efektivnost její současné legislativy a požadavky s ohledem na to, že mají vliv na poskytování podpory pro sociální služby v členských zemích a v rámci toho by se měla zejména soustředit na to, jak požadavky Evropské unie ovlivňují podporu pro lidi s postižením.

Národní úroveň: 1) Národní orgány by měly převzít legislativu se zaměřením na poskytování vysoce kvalitních služeb pro osoby s postižením

2) Národní orgány by měly převzít legislativu usnadňující rozvoj poskytování služeb mezi odlišnými poskytovateli, kteří nabízejí skutečnou volbu a zapojení uživatele do rozhodování

3) Národní orgány by měly zajistit vytvoření monitorovacího systému, který bude monitorovat implementaci a efektivitu jejich nabídek.

2. Zajištění kvality

Doporučení

Evropská komise, Evropská unie, národní orgány a poskytovatelé by měli zajistit, že všechny poskytované služby budou odpovídat přijatelné úrovni kvality prostřednictvím přijetí souboru praktických principů pro rozvoj služby zahrnující uživatelskou zapojenost. Měly by být rozvinuty a zároveň implementovány nástroje pro monitorovací systémy.

Výzva k akci

Evropská úroveň : 1) Evropská komise pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti by měla organizovat vzájemně působící platformu, kde by se mohly setkávat zainteresované subjekty a diskutovat o tom, jak mohou být implementovány systémy zajišťující kvalitu služeb.

Národní úroveň: 1) Národní orgány by měly začlenit do své legislativy systémy zajištění kvality a systémy kontroly kvality, podpořené účinným akreditačním systémem a licencemi

Poskytovatelé služeb a NNO:

- 1) Měli by implementovat tyto principy kvality ve svých vlastních službách a aktivitách s ohledem na požadavky a podmínky daného regionu.

3. Sociální inkluze a dostupnost služeb

Doporučení

Rozvoj politiky v Evropské unii nemůže probíhat bez jasného pochopení úrovně a charakteru sociálních potřeb v každé členské zemi, protože stanovení potřeb je rozhodující pro rozvoj politiky.

EASPD navrhuje, že by v každé členské zemi měl být shromažďován soubor minimálních údajů o sociálních potřebách, postavený na společném přístupu a schválený na evropské úrovni.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Evropská komise pro výzkum by měla usnadnit sbírání porovnatelných údajů s ohledem na dostupnost služeb, abychom získali jednotný evropský postup

- 2) Získání porovnatelných údajů s ohledem na dostupnost služeb pro osoby s těžkým a kombinovaným postižením je prioritou.

Národní a regionální úroveň: 1) Národní orgány by měly začlenit do svých Národních akčních plánů (NAP's) „nástroj pro stanovování potřeb“: Soubor údajů o minimálních národních požadavcích na sociální potřeby ve struktuře schválené všemi subjekty

- 2) Národní orgány by měly implementovat tento Soubor údajů o minimálních národních požadavcích na sociální potřeby.
- 3) Místní orgány by měly zahrnout do místních akčních plánů (LAPs) seznam priorit pro rozvoj služeb schválený všemi zainteresovanými subjekty za tím účelem, aby se služby staly dostupnější osobám s postižením

- 4) Národní a Místní akční plány by se měly soustředit na situaci lidí s těžkým nebo kombinovaným postižením a na děti s postižením.

4. Zaměstnanost

Doporučení

V oblasti zaměstnanosti, by měly národní orgány rozvinout soubor závazných podpůrných měřítek, které by pomohly lidem s postižením najít si a udržet práci (dostupnost a dosažitelnost pracovních míst).

Zaměstnanost je nástrojem pro sociální inkluzi v Evropě, ale nicméně, statistiky dokazují, že osoby se zdravotním postižením dosahují stále výrazně nižší úroveň zaměstnanosti než zbytek populace.

Výzva k akci:

Evropská úroveň: 1) Výbor pro kompetence by měl rozpoznávat potřeby uživatelů a zaměřit se na chráněná pracovní místa a agentury podporované zaměstnávání v Evropě při procesu tvorby nového Nařízení o státní pomoci .

2) Ve svých směrniciích pro zaměstnanost by měla Evropská komise zahrnout požadavek národních orgánů uvědomit si existenci finančních bariér pro zaměstnávání lidí s postižením (často nazývané past dávek) a hledat řešení

Národní úroveň: 1) Národní orgány by měly zrealizovat výzkum zaměřený na past dávek

2) Národní orgány by měly rozvíjet strategie podporované zaměstnávání

3) Členské země a země kandidující na členství by měly zajistit správnou implementaci současných a nových Nařízení o státní pomoci .

5. Vzdělávání a výcvik

Doporučení

Měly by být rozvinuty na úrovni evropské i národní výcvikové programy, zaměřené na management a poskytování dobré kvality sociálních služeb a management kvality, které by byly dostupné pro vrcholový management a pracovníky v přímé péči.

Ve vztahu ke vzdělání, by měly národní orgány a EU implementovat Deklaraci ze Salamanky, která je zaměřená na speciální vzdělávací potřeby a na právo na vzdělání pro všechny.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Výbor pro vzdělávání a kulturu:

- By měl jako první krok podpořit zavedení akceptované a schválené licence na péči jako kvalifikace, která je nutná pro všechny pracovníky v sektoru sociální péče. Tato licence by podporovala soubor společných hodnot, přístupů, znalostí a dovedností.
- By měl pokračovat ve výše uvedeném návrhu dalším rozvojem, který by podporoval převoditelnost pracovníků a dovedností v tomto sektoru s další rozšířenou kvalifikací stanovenou Evropskou komisí pro sociální služby na vyšších úrovních.
- By měl usnadnit mezinárodní spolupráci na bázi hodnot a výměny know-how

2) Vytvořené programy by mohly podpořit vzdělávací výměny pro pracovníky v přímé práci a pro top management ze sektoru sociálních služeb

3) Potřebujeme Evropskou agenturu pro rozvoj vzdělávání v oblasti speciálních potřeb, abychom mohli věnovat důkladnou pozornost právu na vzdělání pro lidi s kombinovaným postižením a komplexem potřeb v nových členských zemích a kandidátských zemích.

4) Evropská komise by měla monitorovat implementaci Deklarace ze Salamanky.

Národní úroveň: 1) Národní orgány by měly začlenit výše zmíněnou Evropskou licenci pro péči a integrovat principy do svých služeb a vzdělávacích systémů

2) Národní orgány by měly přijmout Národní akční plány pro implementaci principů Deklarace ze Salamanky.

3) Národní orgány by měly zajistit, aby děti s těžkým postižením měly možnost navštěvovat vhodné vzdělávací instituce. Na národní úrovni by měl být začleněn monitorovací systém.

Poskytovatelé služeb: 1) By měli přijímat dobře vyškolený personál a organizovat tréninky postavené na hodnotách, v přímé návaznosti na výše zmíněnou Evropskou licenci na péči a principy kvality.

6. Síťování a přístup zainteresovaných subjektů

Doporučení

Evropská komise, Evropská unie a národní orgány by měly přispívat k tvorbě sítí poskytovatelů služeb a usnadňovat vznik síťování jako nástroje pro budování kapacity v Evropě.

Výzva k akci

Úroveň Evropské komise: 1) Všechny zainteresované subjekty by měly být prezentovány ve všech pracovních skupinách a strukturách Evropské komise a především ve Výboru pro rehabilitaci a integraci osob s postižením.

Evropská úroveň: 2) Setkání Výboru pro rozšíření, sociální věci a rovné příležitosti a Nejvyššího orgánu skupiny pro osoby s postižením by měla být otevřená pro všechny relevantní subjekty. Tématické skupiny v EHS by měly být organizované nejméně dvakrát v roce.

Národní a regionální úroveň: 3) Národní a regionální /místní orgány by měly přispívat k pokračování národního fora pro zdravotně postižené, ve kterém by měli být zahrnuti poskytovatelé.

Poskytovatelé služeb: 4) měli by se sami organizovat ve federacích a organizacích na národní či regionální úrovni.

7. Principy politiky

Doporučení

Zavést do praxe principy politiky – otevřenost, participace, soudržnost, zodpovědnost, efektivnost – uvedené v Bílé knize o evropské politice COM (201) 428 finální verze, dále uvedené vládními orgány a strukturami a nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v každodenních pracovních metodách, je potřebné pro dobrou kvalitu v poskytování služeb a implementaci politiky.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Evropská unie by měla implementovat Bílou knihu o politice ve všech aspektech a identifikovat klíčové sítě všech subjektů, aby bylo možné tyto principy konzultovat.

Národní úroveň: 1) Nezávislé orgány by měly monitorovat implementaci principů politiky za tím účelem, aby bojovaly proti korupci a nedostatku kompetencí ve všech oblastech ve všech evropských zemích.

8. Služby zaměřené na klienta a zařízení postavená na principu komunity

Doporučení

Evropská komise, Evropská unie a národní orgány by měly převzít evropský široce pojatý rámec pro zavedení zařízení postavených na principu komunity a služeb zaměřených na uživatele, využíváním metodologie postupných kroků.

Výzva k akci

Úroveň Evropské komise: 1) By se měla soustředit na rozvoj jasných návrhů na změnu schválených mezi subjekty.

Evropská úroveň: 1) EU by se měla zaměřit na výzkum mechanismů, které by mohly přispět k postupnému rozdělení velkých ústavních služeb na malé, místně postavené služby, které budou posilovat roli uživatele a jeho rodiny.

2) Financování by mělo být dostupné pro podporování postupného procesu deinstitucionalizace.

Národní úroveň: 1) Národní orgány by měly vytvořit Národní akční plány rozvoje zařízení postavených na principu komunity a služeb zaměřených na jedince.

2) Měl by být podniknut výzkum o případech nesnází při vytváření služeb zaměřených na jednotlivce a na zařízení postavených na principu komunity a o tlacích a politikách, které mají tendenci vytvářet velká izolovaná zařízení.

Poskytovatelé služeb: 1) By se měli sami vložit do vytváření změn vedoucích ke službám zaměřeným na jednotlivce a k vytváření zařízení postavených na principu komunity, což by mohlo být usnadněno prostřednictvím rámce vytvořeného EASPD, který je zaměřen na komunitně postavené služby a na služby zaměřené na jednotlivce.

9. Obchodování s orgány a lidmi

Doporučení

Velmi často je s lidmi s postižením velmi špatně zacházeno v boji za získání dárců orgánů. V Evropě je potřebná komplexní strategie o obchodování s lidmi či lidskými orgány. Krev a produkty získané z ní, jsou nezbytné pro moderní medicínu. Lidé s postižením (tak jak je to běžné pro všechny občany EU) mají absolutní právo kontrolovat používání jejich vlastní krve a orgánů a neměli by nikdy být nuceni nebo manipulováni k tomu, aby je darovali jiným. Boj proti obchodování s lidmi je „morální nezbytností“ a více aktivit v této oblasti je také potřebné podniknout.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Evropská komise by měla vzít v úvahu potřeby a práva lidí s postižením ve dvou nových direktivách, které se týkají kvality a bezpečnosti využívání krve a krevních derivátů.

2) Navazující krok Nové zprávy Evropské komise s názvem „Boj proti obchodování s lidmi – integrovaný přístup a návrhy pro akční plán“ by se měl zaměřit a vzít v úvahu situaci lidí s postižením.

3) Výbor Zdraví by měl porovnat přístupy, jakými členské země přistupují k tomuto problému a měl by hledat příklady dobré praxe ve všech členských zemích.

Národní úroveň: 1) Agentury poskytovatelů a střešní organizace a také skupiny uživatelů by měly informovat o každém takovém obchodování své národní orgány a monitorovat, co se stane dále. Kde se nevyskytnou efektivní nápravné akce, tam by měli upozornit o situaci Evropskou komisi a EASPD.

10. Rovný přístup ke zdravotnickým službám pro osoby s postižením

Doporučení

Je jasné, že lidé s postižením často dostávají nižší úroveň zdravotní péče než běžná populace. Je potřeba, aby Evropská komise podnikla rozsáhlejší akce, aby na to upozornila členské země a jejich občany a je potřebné podniknout efektivní aktivity k tomu, aby se takové jednání postavilo mimo zákon.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Výbor Zdraví: měl by být podniknut výzkum, aby se odhalila šíře tohoto problému a v jakém rozsahu jsou všechny členské země schopny podniknout efektivní akce proti této tendenci

2) Evropská komise by měla uvážit nejefektivnější metodu zákazu takových aktivit v rámci Evropské unie.

Národní úroveň: 1) Členské země by měly převzít efektivní strategie pro zajištění, že se taková diskriminace neděje v systémech jejich zdravotní péče a monitorovat efektivitu jejich návrhů.

Poskytovatelé služeb: 1) Poskytovatelé na místní a národní úrovni by měli pracovat s uživateli, jejich rodinami a podporovat organizace, aby mohli monitorovat místní praxi a poukázat na takovou diskriminaci kdykoliv se objeví.

11. Možnosti financování

Doporučení

Evropská komise a národní vlády by měly koordinovat své aktivity a snahy, aby poskytovaly strukturální financování pro rozvoj služeb a implementaci principů kvality.

Výzva k akci

Evropská úroveň: 1) Evropská komise by měla zvyšovat povědomí o potřebě strukturálního financování (poskytovatelů služeb) a zapracovat to do Akčního plánu pro zdravotně postižené.

2) Evropská komise má poskytovat více vhodných fondů pro budování kapacity poskytování služeb v oblasti zdravotně postižených skrze již existující programy jako je Phare, CARDS, IPA, Strukturální fondy a nový program PROGRESS.

Národní úroveň: 1) Národní orgány mají poskytovat souvislé a udržitelné financování pokrývající všechny náklady základních poskytovaných služeb, ve shodě se seznamem priorit zmiňovaných v Doporučení 3.

Přijato účastníky na akci „EASPD jde na východ“ v Targu-Mures, dne 7.října 2005 a EASPD výborem dne 8.října 2005.

EASPD, Targu-Mures
Rumunsko